

OGM

Som lo que Sembrem i la força dels noms

TEXT: GERARD BATALLA I TÀSIES

Després d'anys de moviment antitransgènic, el final de la ILP ens situa davant la necessitat de dibuixar noves estratègies on poder ubicar noves propostes i reprendre energies. L'autor ens presenta una crònica personal de com veu la situació i els possibles escenaris de futur.

Fa dos mesos, un pagès de la plataforma Som lo que Sembrem deixava el mercat de Lleida i es plantava al ple del Parlament de Catalunya per donar una immensa lliçó sobre transgènics i algunes coses més. Després d'un estiu tant calent, aquesta és la imatge que vull conservar i la que em resulta més suggerent. Molt lluny queda aquell moviment absorbit per les campanyes antirepressives i en bancarrota social que, per allà al setembre de 2007, celebrava l'enèsima assemblea de convençuts.

Amb furgoneta, cap al Parlament

Tot va començar sense grans reflexions quan el Carles, aprofitant el viatge a Mercabarna, passà pel Parlament i preguntà per la senyoreta Iniciativa Legislativa Popular, també coneguda com a ILP. Amb els números rojos del judici del Pàmies¹, noves contaminacions al damunt i les costelles adobades de l'últim encontre amb els mossos, hagués estat més fàcil descarregar la furgoneta i tornar per la carretera del victimisme i la marginalitat. Per sort nostra, no va ser així i el poder dels petits gestos espontanis es va manifestar.

Oberta la via, calia un espaiós vehicle per un viatge que sincerament no sabíem on ens portaria. Tampoc no ens importava massa, sempre i quan ens allunyés una mica d'aquell panorama gens engrescador on ens havíem instal·lat. Ara, veiem que hem arribat a punts impensats gràcies a la força d'unes paraules que han atret l'optimisme i ens han dut del *No als transgènics* a *Som lo que Sembrem* i pendents d'una *Nova* (i fèrtil) *cultura de l'aliment*.

Més que una plataforma

Ningú més podrà dir que l'oposició als aliments transgènics és una realitat minoritària a Catalunya: 106.000 persones donant suport a la ILP; 1.000 d'elles participant-hi activament; més de 60 municipis i 4 comarques en contra dels transgènics i 5.000 persones fins a les portes del Parlament exigint Salut, democràcia i bons aliments. Són xifres que fan objectiu el posicionament d'un poble català que amb claredat convergeix amb la majoria de societats i governs de la Unió Europea.

El miler d'actes informatius realitzats tampoc semblen poca cosa i suposen un dels esforços de sensibilització més grans dels últims anys a casa nostra. Una feina totalment voluntària i d'elevat contrast amb el silenci de la comunitat científica, dels governs i dels mitjans de comunicació.

Deixant de banda el seu final, la ILP ha permès sortir dels cercles de sempre amb una proposta de treball que es movia en lo concret i facilitava la participació de tothom. Gràcies a això, hem connectat amb una àmplia sensibilitat que sabíem existent i, més important encara, hem arribat a una mobilització territorial que ja voldrien moltes organitzacions.

Ningú podrà dir que l'oposició als aliments transgènics és una realitat minoritària a Catalunya

I per si no fos prou, tota aquesta caravana s'ha mogut amb l'única gasolina de l'autogestió, arribant a cobrir un pressupost de varies desenes de milers d'euros, sufragant els deutes d'etapes anteriors i encara generant una petita caixa de resistència per al futur.

Però més enllà de tot això, *Som lo que Sembrem* ha relacionat irreversiblement les demandes de nous models per a l'agricultura, l'alimentació i la

02

01. Recollida de signatures per a la ILP a Manresa. **Som lo que Sembrem, Catalunya central.**

02. Blat de moro convencional a la Cooperativa de Salelles. **A.G.**

salut. Pocs lemes abans d'aquest han reunit una pluralitat tan extensa: des dels fogons als terrossos, dels magatzems als rebostos, de les aules als despatxos, del dispensari al consistori... un nou subjecte col·lectiu bastant més contagiós que la grip, una autocaravana que ha desbordat les estructures representatives, posant en dificultats serioses els qui ostenten el poder, mostrant-los tal com són, malgrat coincidir en el temps amb el Barça de Guardiola.

Tot no es pot tenir

‘Al meu entendre, els transgènics en l’alimentació no són una bona idea i la política d’investigació ha d’estar d’acord amb la voluntat de la societat a la qual teòricament vol beneficiar’ deia un dels acadèmics que s’han mullat amb Som lo que Sembrem. Això mateix és compartit al nostre país per un gran nombre de tècnics, funcionaris i científics que no hem tingut el plaer de conèixer encara i que resulten imprescindibles per inundar governs i parlaments. Metges i poetes, filòsofs i economistes... per guanyar la batalla ens calen compromisos amb aquesta realitat emergent, mitjançant un nou discurs dedicat al futur de la nostra terra i dels seus aliments.

I a manca d’aquestes veus, el març passat celebràvem al mateix cor de la bèstia les primeres Jornades Internacionals sobre OGM. Científics europeus de primera línia, assessors estatals en matèria de transgènics, representants de regions lliures i del món associatiu van emplenar l’auditori del Consell Superior d’Investigacions Científiques, al centre de Barcelona. Segurament, ha estat un dels pocs moments en què hem sabut apropar-nos als qui comparteixen els nostres objectius des d’Europa. Possiblement calgui mi-

L’any 2007, la creació de la plataforma *Som lo que sembrem* –formada per entitats i particulars– va tenir com a principal objectiu aconseguir les 50.000 signatures que permetessin presentar al Parlament una Iniciativa Legislativa Popular per a una Catalunya lliure de transgènics. La campanya pretenia, paral·lelament, informar, sensibilitzar i obrir un debat en la societat respecte la utilització dels organismes genèticament modificats en l’agricultura i l’alimentació. Finalment es van recollir més de 105.000 signatures, però les esmenes a la totalitat del PSC, PP i CiU van tombar la proposta legislativa i van impedir que s’estudiés i es debatés en l’àmbit parlamentari.

1. L’any 2007, Josep Pàmies es va afrontar a un judici arran de l’acusació d’un guàrdia civil d’haver-li lesionat un dit en una acció de protesta l’any 2003. Pàmies va ser absolt de les acusacions de lesions i atemptat a l’autoritat, i condemnat pel delictes de desobediència a l’autoritat en un judici tècnicament molt complex i costós. Trobareu més informació a *Agrocultura* núm. 29.

llorar la comunicació exterior, i aprofitar l’interès que desperta el nostre gran laboratori a camp obert per demanar una mica d’ajuda. Més encara quan a l’Estat només s’albira un grup sense imaginació i perdut en les grans organitzacions, que no ha sabut veure en Som lo que Sembrem una oportunitat.

Lo virus

Després de les calorades, torna a ser un bon moment perquè ens assosseguem, reconsiderem fites i entrebancs i incubem un nou virus per a l’hivern vinent. Personalment, he començat a buscar en les meves notes sense trobar rastre de derrotes ni cansaments. Tot al contrari, em quedo amb el convenciment d’haver descobert un terreny abonat on les preocupacions per la salut, l’alimentació i el territori coincideixen amb la tradició d’un poble que no es conforma de delegar i votar cada quatre anys.

Sospito que és per la via de la participació i totes les seves formes possibles que podrem avançar cap als nostres objectius, sense perdre res pel camí i augmentant les contradiccions de les organitzacions representatives. Insistent, com a Suïssa, fins a doblegar un equilibri més feble del que ens pensem.

I parlant de doblegar, valdria la pena d’obrir la porta d’una vegada als forts vents que bufen des d’Europa, reincidint en les invitacions a les comunitats científica, política i social, per fer més i més visible l’error històric que comet aquest país.

Molt probablement però, els transgènics seguiran l’any vinent a Catalunya i amb ells les contaminacions. Sense que una cosa tregui l’altra, caldrà plantejar-se si acceptem la clara invitació de Govern i Parlament a iniciar la via judicial i reobrir la desobediència civil. En els dos casos, s’haurà d’afinar prou bé per tal de posar en més dificultats els protransgènics que no pas nosaltres mateixos.

Siguin quines siguin les mutacions més adients, el secret de tot plegat continuarà sent el sentit comú, les moltes raons que ens acompanyen i, sobretot, la capacitat de creure en els nostres actes més que no en les profecies.

Del que tinc menys dubtes és de la força de Som lo que Sembrem, una dinàmica positiva que ens ha sorprès tots plegats i que, ni que volguéssim, podríem aturar. Amb ella hem fet un passet més, de la negació dels transgènics cap a l’afirmació d’una nova manera, on l’alimentació és el punt d’encontre entre salut, cultura i territori. Seria una llàstima no continuar amb aquest espai on, més enllà de les nostres ocupacions quotidianes, ens puguem trobar per actuar col·lectivament. Alguns, hem diluït les nostres associacions de partida en Som lo que Sembrem i estem disposats a continuar-ho fent per consolidar un moviment transversal, arrelat al territori i lleugerament organitzat. █

Gerard Batalla és membre de Som lo que Sembrem i de l’Assemblea Pagesa de Catalunya. Treballa per Slow Food Terres de Lleida en la conservació i la valoració del patrimoni agroalimentari a la comarca de la Noguera. Fa horta i vi per casa i es defineix com a una persona “de poble”.